

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Практикум з соціальної аналітики»,
що викладається в межах ОПП Соціологія
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва дисципліни	Практикум з соціальної аналітики
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія»
Викладачі дисципліни	Марусяк Тетяна Сергіївна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології Козаченко Ольга Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: tetyana.marusyak@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/marusyak-t-s Електронна адреса: olha.kozachenko@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/kozachenko-o-o Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через zoom, Microsoft teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/praktykum-z-sotsialnoi-analitiky
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Практикум з соціальної аналітики» є вибірковою навчальною дисципліною зі спеціальності 054 «Соціологія» для освітньої програми «Соціологія», яка викладається у другому (3 кредити) і третьому (3 кредити) семестрах в обсязі 6 кредитів ЄКТС загалом
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Практикум з соціальної аналітики» присвячена вдосконаленню навичок аналітичної роботи, що пов'язані з проведенням соціологічних досліджень. Зокрема, студенти матимуть можливість поглибити навички пошуку, аналізу та інтерпретації даних про соціальні процеси, їх динаміку, стан масової свідомості і громадської думки з метою надання практичних рекомендацій вирішення соціальних проблем (в тому числі дотичних

	<p>до написання магістерської роботи). Окрім того, завдання навчальної дисципліни побудовані таким чином, щоб допомогти студентам у реалізації їхньої аналітичної роботи, що стосується програмування, збору, аналізу, інтерпретації та презентації авторських соціологічних досліджень.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p><i>Метою</i> навчальної дисципліни «Практикум з соціальної аналітики» є одержання знань студентами про принципи та завдання соціальної аналітики, методи аналізу та інтерпретації даних, а також формування практичних навичок, необхідних для пошуку, аналізу, інтерпретації даних про соціальні процеси, їх динаміку, стан масової свідомості і громадської думки з метою надання практичних рекомендацій вирішення соціальних проблем (в тому числі дотичних до написання магістерської роботи).</p> <p><i>Завдання курсу:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомити студентів із принципами, завданнями та методами соціальної аналітики, наявними базами даних, соціологічними дослідницькими центрами та напрямками їх діяльності; • сформуванню вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, здійснювати вторинний аналіз даних з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел; • сформуванню навички здійснювати дослідницьку діяльність на основі знання та критичного аналізу суспільних проблем; • навчити студентів інтерпретувати дані соціологічних досліджень, в тому числі авторського емпіричного дослідження; • сформуванню практичних навичок написання аналітичного звіту, надання практичних рекомендацій вирішення соціальних проблем.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. К. 2015. https://dodmc.dn.ua/images/stories/Biblioteka/sho_varto_znati_pro_sociologiyi_ta_socialni_doslidzh.pdf 2. Досвід Cedos: соціальні дослідження для суспільних трансформацій. К.: Аналітичний центр Cedos, 2021. 120 с.

3. Світове дослідження цінностей 2020 року в Україні Акуленко Н., Балакірєва О., Волосевий І., Дмитрук Д., Костюченко Т., Лациба І., Павлова Д., Шуренко А. К. 2020. https://ucep.org.ua/wp-content/uploads/2020/11/WVS_UA_2020_report_WEB.pdf
4. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / Батаєва Катерина, Іванов Валерій, Коритнікова Надія, Костенко Наталія, Семенюк Орест, Юзва Людмила/ за заг.ред. Костенко Н., Батяєвої К., Іванова В. К, 2018. 416с.

Додаткова література:

1. Бхатгачерджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Головаха Є.І., Горбачик А.П. Тенденції соціальних змін в Україні та Європі: за результатами «Європейського соціального дослідження» 2005-2007-2009-2011-2013. К.: Ін-т соціології НАН України. 2014. 96 с.
3. Костенко Н. Кількісне і якісне: взаємні претензії та спільні перспективи. Якісні дослідження в соціологічних практиках: Навчальний посібник. За ред. Н. Костенко, Л. Скокової. К.: Інститут соціології НАНУ, 2009. С. 8- 26.
4. Мальська М., Паньків Н. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 226 с
5. Пилипенко В. Метатеоретизування в соціології: особливості, типи та напрями. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2017. № 2. С. 59-76.
6. Солдатова В. Візуальні методи в соціології: основні підходи до збору соціологічної інформації. *Соціальні виміри суспільства. Збірник наукових праць*. 2015. №7 (18). С. 562–576.
7. Яковлев М. Техніки та алгоритми аналізу візуального матеріалу: розмежування якісних і кількісних підходів.

Наукові записки НаУКМА. Том 122, Соціологічні науки
Національний університет «Києво-Могилянська академія».
2011. С. 9–13.

8. Чудовська-Кандиба І. Візуальне у дослідженнях культури /
Ірина Чудовська-Кандиба // Якісні дослідження в
соціологічних практиках: [навч. посіб. / за ред. Н. Костенко,
Л. Скокової]. Київ: Інститут соціології НАН України, 2009. –
С. 96–119.

Інтернет-джерела

1. Світове дослідження цінностей.
<https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>
2. Європейське соціальне дослідження
<https://www.europeansocialsurvey.org/>
3. Інститут соціології Національна академія наук України
URL: <https://i-soc.com.ua/>
4. Збірники «Українське суспільство» URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/ukrainske-suspilstvo/issues/>
5. Публікації співробітників Інституту соціології URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/publications>
6. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг» URL:
<http://stmm.in.ua/>
7. Журнал «Габітус» URL: <http://habitus.od.ua/>
8. Журнал «Український соціум» URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
9. Вісник Львівського університету Серія соціологічна URL:
<http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>
10. Український соціологічний журнал URL:
<https://sau.in.ua/magazine/ukrayinskyj-socziologichnyj-zhurnal/>
11. Вісник Харківського університету Серія соціологічна URL:
<https://sau.in.ua/magazine/visnyk-harkivskogo-nacziionalnogo-u/>
12. Соціологічні Вісники України URL:
<https://sau.in.ua/magazines/zhurnaly/>
13. Збірник наукових праць «Соціальні технології» URL:
<http://soctech-journal.kpu.zp.ua/eng/>
14. Монографії з соціологічної проблематики на сайті САУ

	URL: https://sau.in.ua/magazines/monografiyi/
Обсяг курсу	Загальний обсяг 180 годин у другому семестрі - 90 академічних годин загалом (з них 24 години практичних занять та 66 годин самостійна робота), у третьому семестрі - 90 академічних годин загалом (з них 40 годин практичних занять та 50 годин самостійна робота)
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни «Практикум з соціальної аналітики» студент буде: <i>Знати</i> принципи, завдання та методи соціальної аналітики, можливості використання баз даних, актуальну інформацію про соціологічні дослідницькі центри та напрями їх діяльності. <i>Вміти:</i> обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, здійснювати вторинний аналіз даних з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел; здійснювати дослідницьку діяльність на основі знання та критичного аналізу суспільних проблем; інтерпретувати дані соціологічних досліджень, в тому числі авторського емпіричного дослідження; писати аналітичний звіт, надавати практичних рекомендацій вирішення соціальних проблем
Ключові слова	Аналітика, соціальні проблеми, емпіричні дослідження, бази даних, програма соціологічного дослідження, інтерпретація даних, аналітичний звіт, практичні рекомендації
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру.

<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Аналітична соціологія», «Пакети прикладних програм у соціологічних дослідженнях», «Магістерський семінар» достатніх для сприйняття категоріального апарату зі соціології і розуміння джерел</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Доповіді, дискусії, індивідуальні практичні завдання, презентація, самостійна робота Тьюторський супровід націлений на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб'єктивних відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Комп'ютер/ноутбук з доступом до Інтернет, мультимедійний проектор</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою кожного семестру. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <i>Практичне завдання №1 – 20 балів</i> <i>Практичне завдання №2 – 20 балів</i> <i>Практичне завдання №3 – 20 балів</i> <i>Практичне завдання №4 – 20 балів</i> <i>Активність студентів під час занять (участь в обговореннях, дискусіях тощо) – 10 балів</i> <i>Написання підсумкового аналітичного звіту – 10 балів</i> <i>Загалом протягом семестру студент може отримати 100 балів.</i> Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення,</p>

	<p>що визначається «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка»</p> <p>http://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf</p>
Питання до іспиту (чи питання на контрольні роботи)	<p>Навчальна дисципліна складається з двох змістовних модулів, в межах яких студент має виконати по чотири практичні завдання та представити їх на занятті у формі мультимедійної презентації. Також після завершення першого та другого змістовного модулю подається письмовий аналітичний звіт викладачеві.</p> <p>Зміст практичних завдань див. Додаток. Схема курсу</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Додаток. Схема курсу «Практикум з соціальної аналітики»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 (2 семестр) АНАЛІТИКА СОЦІАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ					
1-3/22 год.	Практичне завдання 1 Аналіз фахових публікацій із використанням методу контент-аналізу	Практичне заняття – 6 год. Презентації, дискусія	Основна література: 1, 2, 3 Інтернет-джерела: 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13	Самостійна робота – 16 год. Здійснити контент-аналіз статей у фахових виданнях із соціології за останні 3 роки, дотичних до тематики магістерської роботи. Зробити висновок про розробленість теми у науковому дискурсі, кількісне представлення у збірниках.	1-3 -й тиждень
4-6/22 год.	Практичне завдання 2 Аналіз баз даних із використанням статистичних та математичних методів	Практичне заняття – 6 год. Презентації, дискусія	Основна література: 3 Додаткова література: 2 Інтернет-джерела: 1, 2	Самостійна робота – 16 год. Проаналізувати Світове дослідження цінностей, Європейське соціальне дослідження. Виокремити індикатори, які можна використати у магістерській роботі, побудувати графічне зображення динаміки показників та представити Україну у світовому контексті	4-6-й тиждень

7-9/22 год.	Практичне завдання 3 Аналіз результатів досліджень дотичних до теми магістерської роботи, проведених українських соціологічними компаніями і службами	Практичне заняття – 6 год. Презентації, дискусія	Інтернет-ресурси: 3, 4	Самостійна робота – 16 год. Проаналізувати результати репрезентативних загальнонаціональних досліджень за останні 2 роки в Україні. Виокремити індикатори, які можна використати у магістерській роботі, здійснити побудову двовимірних таблиць за соціально-демографічними характеристиками.	7-9-й тиждень
10- 12/24 год.	Практичне завдання 4 Аналіз соціальної інформації із використанням візуальних джерел інформації	Практичне заняття – 6 год. Презентації, дискусія Аналітичний звіт	Основна література: 1, 2 Додаткова: 6, 7, 8	Самостійна робота – 18 год. Розробити методологію дослідження на визначену тему із застосуванням візуальних джерел Написання підсумкового аналітичного звіту	10-12-й тиждень
90 год		24 год.		66 год.	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 (3 семестр) ЗБІР, АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ДАНИХ АВТОРСЬКОГО ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ					

1-2/18 год.	Практичне завдання 1 Підготовка до проведення авторського соціологічного дослідження	Практичне заняття – 8 год. Презентації, дискусія	Основна: 1, 2 Додаткова: 1,4,5	Самостійна робота – 10 год. Пілотажне дослідження, апробація інструментарію Доопрацювання програми авторського емпіричного соціологічного дослідження	1-2-й тиждень
3-4/18 год.	Практичне завдання 2 Проведення авторського соціологічного дослідження	Практичне заняття – 8 год. Презентації, дискусія	Основна: 1, 2 Додаткова: 1,4,5	Самостійна робота – 10 год. Полевий етап авторського дослідження, збір даних, проміжна звітність за його результатами	3-4-й тиждень
5-7/27 год.	Практичне завдання 3 Аналіз даних авторського соціологічного дослідження	Практичне заняття – 12 год. Презентації, дискусія	Основна: 1, 2 Додаткова: 1,4,5	Самостійна робота – 15 год. Описовий (дескриптивний) аналіз одержаних даних із використанням різних методик	5-7-й тиждень
8-10/27 год	Практичне завдання 4 Інтерпретація даних авторського соціологічного дослідження. Формулювання висновків.	Практичне заняття – 12 год. Презентації, дискусія Аналітичний звіт	Основна: 1, 2 Додаткова: 1,4,5	Самостійна робота – 15 год. Інтерпретація та презентація емпіричних даних авторського дослідження. Формулювання	8-10-й тиждень

				практичних рекомендацій та напрямків вирішення соціальної проблеми. Написання підсумкового аналітичного звіту	
Разом 90 год.		40 год.		50 год.	
Загалом за 2 і 3 семестр 180 год		64 год		116 год	